

Голас Радзімы

№ 43 (1769)
28 кастрычніка 1932 г.

ГАЗЕТА БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАІЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ
(БЕЛАРУСКАЕ ТАВАРЫСТВА «РАДЗІМА»)

Выдаецца з 1955 г.
Цана 4 кап.

Людміла Халюсевіч і Святлана Хадатовіч — будучыя філолагі. Сяброўкі займаюцца ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце імя У. І. Леніна. Падчас летняй практыкі яны выязджалі на вёску, дзе збіралі і занатоўвалі народныя песні, казкі, прымаўкі, легенды. Увесь гэты скарб зараз апрацоўваецца і вывучаецца фалькларыстамі і студэнтамі універсітэта. А неўзабаве, магчыма, песні, запісаныя дзяўчатамі, загучаць у выкананні калектываў — аматараў фальклору.

НА ЗДЫМКУ: Людміла ХАЛЮСЕВІЧ і Святлана ХАДАТОВІЧ на летняй практыцы.

Фота Ю. ЗАХАРАВА.

падзеі • людзі • факты

АФИЦЫЙНЫЯ СУСТРЭЧЫ

САМАЕ НЕАДКЛАДНАЕ
ПЫТАННЕ МІЖНАРОДНАЙ
БЯСПЕКИ

21 кастрычніка Генеральны сакратар ЦК КПСС, Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Л. І. Брэжнеў сустрэўся ў Крамлі з міністрамі замежных спраў дзяржаў — удзельніц Варшаўскага Дагавора.

У сустрэчы прыняў удзел член Палітбюро ЦК КПСС, міністр замежных спраў СССР А. Грамыка. У ходзе сустрэчы было падкрэслена, што палітыкай сацыялізму, дзяржаў — удзельніц Варшаўскага Дагавора была і застаецца палітыка міру, прадукцыйнага ядзернай катастрофы, надзейнага забеспячэння бяспекі для ўсіх народаў.

Былі разгледжаны найбольш актуальныя праблемы еўрапейскай і міжнароднай бяспекі і, у прыватнасці, пытанне аб мадрыдскай сустрэчы.

Мы ведаем, заявіў Л. І. Брэжнеў, што насуперак націску ЗША еўрапейскія краіны ў цэлым захоўваюць зацікаўленасць у разрады і часта не баяцца гаварыць аб гэтым і адкрыта. Што датычыць Савецкага Саюза, то ён цвёрда выступае за тое, каб агульнаеўрапейскі працэс, пачаты нарадай у Хельсінкі, не толькі быў захаваны, але і працягваўся, набіраў сілу. Для гэтага асабліва важна, каб мадрыдская сустрэча завяршылася станоўчымі вынікамі, і перш за ўсё было прынята рашэнне па такому пытанню, як скліканне канферэнцыі па мерах давер'я і разбраенню ў Еўропе.

Л. І. Брэжнеў падкрэсліў, што самае пільнае, самае неадкладнае пытанне міжнароднай бяспекі — гэта ліквідацыя пагрозы ядзернай вайны. У гэтай сувязі ён указаў на асаблівае значэнне абавязальства Савецкага Саюза не прымяняць першым ядзернай зброі.

Л. І. Брэжнеў праінфармаваў аб дзейнасці КПСС і Савецкай дзяржавы ў сферы камуністычнага будаўніцтва, а таксама перадаў ад імя Цэнтральнага Камітэта КПСС і Палітбюро кіраўнікам НРБ, ВНР, ГДР, ПНР, СРР, ЧССР самыя шчырыя прывітанні і нажаданні поспехаў у сацыялістычным развіцці гэтых краін, у барацьбе за мір і міжнародную бяспеку.

КАНГРЭС У ВЕРДЭНЕ

КАБ НЕ ПАЎТАРАЛІСЯ ВОЙНЫ

У французскім горадзе Вердэне прайшоў устаноўчы кангрэс Міжнароднага саюзу гарадоў — ахвяр вайны, гарадоў-герояў, гарадоў міру. У ім прынялі ўдзел прадстаўнікі 35 гарадоў і сярод іх савецкіх — Валгаграда, Кіева, Мінска і Смаленска.

Выступаючы на адкрыцці пленарнага пасяджэння кангрэса, мэр Вердэна Рэне Віньрон заклікаў новую міжнародную арганізацыю да рашучых дзеянняў у барацьбе за мір, разрадку міжнароднай напружанасці, супраць растучай ядзернай пагрозы. Гарады, якія панеслі велізарныя чалавечыя страты, зведалі страшныя разбурэнні, сталі сімваламі імкнення чалавецтва абараніць цывілізацыю ад гібелі.

Да рашучых дзеянняў за ліквідацыю ядзернай пагрозы заклікаў удзельнікаў кангрэса дэпутат гарсавета Валгаграда, віцэ-прэзідэнт Міжнароднага саюзу гарадоў — ахвяр вайны, гарадоў-герояў Мікалай Пячэрскі. У Савецкім Саюзе, сказаў ён, з задавальненнем успрынялі прапанову аб стварэнні Міжнароднага саюзу гарадоў, якія пацярпелі ад войнаў. Нам блізкія і вразумелыя мэты і задачы новай арганізацыі. Савецкі Саюз паслядоўна і няўхільна праводзіць палітыку міру і дружбы паміж народамі, рабіў і робіць усё, што ад яго залежыць, каб спыніць перш за ўсё ядзерную небяспеку.

У знак удзячнасці за ініцыятыву па стварэнні новай міжнароднай арганізацыі і за гасціннасць Мікалай Пячэрскі перадаў мэру Вердэна копію скульптурнага помніка «Радзіма-маці», які ўстаноўлен на Мамаевым Кургане горада-героя Валгаграда.

У БЕЛАРУСКІМ ТАВАРЫСТВЕ ДРУЖБЫ

УЗНАГАРОДЖАНЫ АКТЫВІСТЫ

У Беларускам таварыстве дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі ўручаны ганаровыя знакі Таварыства германа-савецкай дружбы прадстаўнікам грамадскасці, дзеячам культуры, актывістам Савецкага таварыства дружбы з ГДР, узнагароджаным за актыўную дзейнасць па ўмацаванню і развіццю дружбы паміж народамі Савецкага Саюза і Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі.

На сустрэчы выступіў генеральны консул ГДР у Мінску П. Якабс.

ГОСЦІ З-ЗА МЯЖЫ

НА ВЕЧНЫЯ ЧАСЫ

Наша рэспубліка і яе сталіца даўно падтрымліваюць шырокія сувязі ў галіне культуры з многімі зарубежнымі краінамі.

Вадай, самымі даўнімі з'яўляюцца сувязі Беларусі з Балгарыяй, якія служаць справа духоўнага ўзбагачэння і ўзаемнага разумення, справе міру і сацыялізму.

Нядаўна ў нашым горадзе пабывала група турыстаў з Балгарскай Народнай Рэспублікі.

Нашы госці пазнаёміліся з выдатнымі мясцінамі Мінска, зрабілі паездку на Курган Славы, наведалі спартыўны комплекс «Раўбічы», мемарыяльны комплекс «Хатынь».

Якія ж уражанні нашых сяброў ад Мінска?

Горад цудоўны, гаварылі госці. Мы ўбачылі шмат новага, цікавага, пра гэта расказвалі нам тыя з суайчыннікаў, якія раней бывалі ў Беларусі. Асабліва ўражваюць Дом-музей І з'езда РСДРП, Курган Славы, Хатынь. Мы ўпэўнены, што нашы кантакты будуць шырыцца і далей, што наша дружба будзе моцнай на вечныя часы.

ВЫСТАЎКІ

У СІРЫЙСКОЙ СТАЛІЦЫ

У сірыйскай сталіцы Дамаску адкрылася выстаўка прыкладнага мастацтва народных майстроў Беларускай ССР. Яна праходзіць у рамках мерапрыемстваў, прысвечаных 60-й гадавіне ўтварэння СССР, якая шырока адзначаецца ў Сірыі.

У экспазіцыі прадстаўлены творы беларускіх мастакоў і скульптараў, майстроў разьбы па дрэву і вышыўцы. Выстаўка карыстаецца вялікім поспехам у сірыйскай грамадскасці.

ДЕЛАВЫЯ СУВЯЗІ

УСЕ ДАРОГІ ВЯДУЦЬ У МІНСК

Дасканала авалодаць навыкамі абслугоўвання савецкай сельскагаспадарчай тэхнікі, пастаўляемай на экспарт, дапаможа замежным спецыялістам галіновы цэнтр навучання, адкрыты ў Мінску. Першая група інжынераў і механікаў з Венгрыі пачала вывучаць тут правілы эксплуатацыі і тэхнічнага абслугоўвання трактароў і трактарных рухавікоў, выпускаемых у СССР. Цэнтр мае працторныя класы-майстэрні, гасцініцу, сталовую. У спецыяльных боксах сабраны ўсе сельскагаспадарчыя машыны і прылады, якія экспартуе Савецкі Саюз.

У асноўным навучэнцамі цэнтра будуць прадстаўнікі краін — членаў СЭУ.

Заканмерна, што створаны ён у Мінску, дзе выпускаецца кожны другі ў нашай краіне трактар, што ідзе на экспарт. А згодна падзяленню працы ў рамках СЭУ, СССР з'яўляецца асноўным іх вытворцам для сацыялістычных краін. Замежныя спецыялісты, у тым ліку і з капіталістычных дзяржаў, будуць таксама вывучаць савецкія камбайны, машыны і прылады, якія ахвотна купляюць за рубяжом. Веданне асаблівасцей іх канструкцыі, навыкі ў тэхнічным абслугоўванні дазваляць павысіць надзейнасць работы сельскагаспадарчай тэхнікі, узяць яе аўтарызат.

Навучэнцы цэнтра пазнаёмяцца з перспектывамі ўдасканалення машын. Іх чакаюць паездкі ў калгасы і саўгасы, экскурсіі на мінскія трактарны і маторны заводы.

СЯБРОУСКІЯ КАНТАКТЫ

ЖУРНАЛІСТЫ «ЗВЯЗДЫ»
І «ЦЕСЫ» — ЗА «КРУГЛЫМ
СТАЛОМ»

Нядаўна адбылася ў Лідскім раёне творчая сустрэча журналістаў дзвюх рэспубліканскіх газет — «Звязды» і «Цесы». Гэтыя калектывы звязвае даўняе творчае сяброўства. Не адзін раз сустракаліся супрацоўнікі газет за «круглым сталом», разам абмяркоўвалі надзённыя пытанні, абменьваліся набыткамі, вызначалі сумесныя задачы на будучыню.

Журналісты «Звязды» і «Цесы» гаварылі аб тым, з якой пераканаўчай сілай і выразнасцю працягваюць цягнуць — напярэдадні 60-годдзя ўтварэння СССР — вялікая інтэрнацыянальная дружба і ўзаемадапамога ўсіх нацый і народаў нашай Радзімы, высокая свядомасць і адказнасць кожнага савецкага чалавека за лёс краіны, яе будучыню.

Абмен думкамі і творчымі набыткамі працягваўся ў саўгасе «Тарнова» і на шклявазаводзе «Неман».

ДНІ КІНО УКРАІНЫ

У кінатэатры «Кастрычнік» адбылася сустрэча мінскіх глядачоў і работнікаў кінематаграфіі Украінскай ССР. Рэжысёры, акцёры, аператары ўкраінскіх кінастудый прыехалі ў сталіцу Савецкай Беларусі на адкрыццё Дзён кіно Украінскай ССР. Такія Дні кіно брацкіх рэспублік праводзіцца ў «Кастрычніку» напярэдадні святкавання 60-годдзя ўтварэння СССР.

Перад глядачамі выступілі заслужаны дзеяч культуры Украіны, лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола рэспублікі рэжысёр Яўген Шарстабітаў, заслужаныя артысты УССР Ніна Антонава і Уладзімір Калашка, артыстка Таціяна Мітруніна.

ВЫНАЙДЗЕНА ВУЧОНЫМІ

ПЛУГ ДЛЯ ТАРФЯНІКАЎ

Падоўжваць «жыццё» маламагутных тарфянікаў можна з дапамогай спецыяльнага глыбінага плуга, створанага вучонымі Беларускага навукова-даследчага інстытута меліярацыі і воднай

гаспадаркі. Яго лямеш змяняе будову грунту: пасля ўзворвання на паверхню выносіцца падсілчачыя мінеральныя слой, а ў глыбіні ўтвараецца своеасаблівы пласчаны грабенчык з пластамі торфу паміж зубамі, пастаўленымі пад вуглом 45 градусаў.

Глеба з пяску і торфу больш устойлівая да воднай і ветравой эрозіі і менш высыхае.

Новы спосаб паляпшэння маламагутных тарфянікаў ужо ўкаранёны ў практыку. З палёў, апрацаваных глыбінным плугам, аратыя рэспублікі атрымліваюць на 40—50 цэнтнераў збожжавых з гектара.

ШКЛОРЭЗ З АЛЮМІНІЮ

Рэзаць шкло без цяжкасці можна пласцінкай з алюмінію, якая прайшла спецыяльную апрацоўку. Спачатку пласцінка пакрываецца драбнейшымі порамі, у якія затым з дапамогай імпульсаў пераменнага току ў гальванічнай ванне ўкараняюць мікрачасцінкі цвёрдага металу. У выніку — счэпленне нанесенага слоя з алюмініем аказваецца ў два разы цвярдзейшае.

Тэхналогія, прапанаваная вучонымі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, істотна павышае не толькі зносаўстойлівасць дэталей, але і дазваляе надаваць ім разнастайную афарбоўку. Кобальт, напрыклад, афарбоўвае алюміній у чорны колер, сялен — у бежавыя таны, медзь можа надаваць зялёны, вішнёвы і шэры адценні.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ

45-ТЫ МАРШРУТ

У Мінску адкрыты новы, 45-ты тралейбусны маршрут. Найкарацейшым шляхам ён звязвае самы аддалены ў горадзе жылы мікрараён Паўднёвы Запад з цэнтрам горада — вакзалам. Дзякуючы новаму маршруту будзе палепшана транспартнае абслугоўванне работнікаў вагонрамонтнага завода імя Мяснікова, завода медпрэпаратаў будаўнічых і транспартных арганізацый, многіх вышэйшых навучальных устаноў. Гэта трэці тралейбусны маршрут, які звязвае мікрараён з цэнтрам горада.

Колькі пітной і прамысловай вады неабходна штодзённа для патрэб вялікага горада! Куды яна ідзе пасля выкарыстання? Уся прамысловая, пітная і бытавая выкарыстаная Мінскам вада паступае на гарадскую станцыю аэрацыі. Тут яна праходзіць біялагічную ачыстку, асадак падвяргаецца механічнаму абязводжванню. Толькі пасля поўнай ачысткі вада выкідваецца ў Свіслач. 600 тысяч кубічных метраў вады ў суткі — такая прадукцыйнасць Мінскай станцыі аэрацыі. Пасля ўводу ў строй трэцяй чаргі магутнасць ачысных збудаванняў складзе 800 кубічных метраў вады ў суткі.

НА ЗДЫМКУ: у гэтых адстойніках робіцца біялагічная ачыстка вады.

Багаты ўраджай яблык паспеў у садзе саўгаса «Брылёва» Гомельскага раёна. Кожны з 170 гектараў, занятых дрэвамі, дасць каля васьмідзсяці цэнтнераў пладоў. лепшыя яблыкі сартоў «штрэйфлінг» і «антонаўка» закладваюцца на захаванне ў халадзільныя камеры, астатнія паступаюць на перапрацоўку ў цэхі саўгаснага вінакансервавага завода.

НА ЗДЫМКУ: збор яблык.

**УЗАЕМАЗВЯЗАНАЕ
І ЗБАЛАНСАВАНАЕ РАЗВІЦЦЕ
УСЯГО АГРАПРАМЫСЛОВАГА
КОМПЛЕКСУ**

**СУТНАСЦЬ
ХАРЧОВАЙ ПРАБЛЕМЫ**

Калі гаварыць пра каларыйнасць харчавання савецкіх людзей, то яна адпавядае навукова абгрунтаваным нормам (3 000—3 500 калорый у суткі). Сутнасць харчовай праблемы ў СССР заключаецца ў тым, каб палепшыць структуру і якасць харчавання. Якія ў гэтым плане магчымасці мае сельская гаспадарка?

Нармальныя, існуючыя доўгі час сярэднегадавыя тэмпы прыросту прадукцыі аграрнага сектара СССР складаюць каля трох працэнтаў, насельніцтва краіны штогод павялічваецца ў сярэднім на 1 працэнт. Такім чынам, насычэнне рынку прадуктамі харчавання ідзе апераджальнымі тэмпамі. Як вынік гэтага спажыванне мяса на душу за апошнія 15 гадоў вырасла на 41 працэнт, малака — на 25 працэнтаў, яек — амаль у два разы, гародніны — на 35 працэнтаў.

Цяпер Савецкі Саюз, маючы 6 працэнтаў насельніцтва зямнога шара, дае 13 працэнтаў сусветнай вытворчасці збожжа, 20 працэнтаў малака, 10 працэнтаў мяса, 12 працэнтаў яек.

Нягледзячы на неспрыяльныя кліматычныя ўмовы апошняга дзесяцігоддзя, сярэднегадавы аб'ём сельскагаспадарчай прадукцыі ў 1976—1980 гадах павялічыўся ў параўнанні з перыядам 1961—1965 гадоў на 50 працэнтаў. Павысілася і прадукцыйнасць. Так, ураджайнасць бавоўны цяпер у СССР — адна з самых высокіх у свеце. У асноўным дзякуючы гэтаму фактару па агульнаму аб'ёму вытворчасці бавоўны СССР наперадзе ЗША.

У цэлым аб'ём сельскагаспадарчай прадукцыі СССР складае ў сучасны момант каля 85 працэнтаў аб'ёму ЗША, хоць прыродна-кліматычныя ўмовы яе вытворчасці вельмі нераўнацэнныя. Але справа не ў гэтым. Харчовая праблема ў СССР існуе, і яе вырашэнне адносіцца да ліку самых неадкладных задач развіцця эканомікі ў бліжэйшыя дзесяць гадоў.

Некаторыя заходнія каментатары, не ўданочыся ў сутнасць справы, падвяргаюць сумненню эфектыўнасць і арганізацыю савецкай сельскай гаспадаркі. У якасці «надзвычайнага» аргумента ў такіх выпадках праводзіцца параўнанне: чаму Савецкі Саюз імпартае сельскагаспадарчыя прадукты, у той час як царская Расія была іх буйным экспарцёрам?

Экспарт прадуктаў харчавання ў дарэвалюцыйнай Расіі — гэта змрочная старонка ў яе гісторыі. Яна была адзінай краінай Еўропы, у якой не толькі ў мінулым, але і ў гэтым стагоддзі людзі паміралі ад голаду. Паміралі вёскамі, павятамі, губернямі, а хлеб тым часам вывозіўся.

Яго прадавалі за мяжу, хоць гэтага нават толькі па эканамічных меркаваннях рабіць не варта было. Зноў-такі таму, што прыродна-кліматычныя ўмовы краіны вельмі неспрыяльныя для развіцця сельскай гаспадаркі, і па гэтай прычыне ўнутраныя затраты на вытворчасць адзінкі прадуктаў харчавання ў Расіі (цяпер і ў СССР) вышэй за сусветныя цэны.

Калі ўсе сусветныя сельскагаспадарчыя ўгоддзі разглядаць як адзінае цэлае, то адны з «горшых участкаў», па тэорыі зямельнай рэнты Рыкарда, размешчаны на тэрыторыі СССР. Яны, значыць, не прыносяць «рэнты», укладанні «капіталу» ў гэтыя участкі найменш прадукцыйныя, затраты на адзінку прадукцыі тут найбольш высокія.

У краіне 40 працэнтаў нівы размешчана ў зоне, дзе гадавая норма ападкаў не перавышае 400 міліметраў. На зону аптымальнай увільготненасці прыпадае толькі 1 працэнт зямлі. Іншымі словамі, 99 працэнтаў поля ў той або іншай меры залежыць ад умоў надвор'я і толькі потым — ад усіх астатніх фактараў, у тым ліку і агра-тэхнічных. Рэзка неўраджайным бывае ў сярэднім кожны трэці год.

Іменна таму Савецкі Саюз з'яўляецца нета-імпарцёрам, а не нета-экспарцёрам прадуктаў харчавання. Царская Расія таксама, верагодна, не стала б экспартаваць прадукты харчавання, калі экспартны фонд можна было б сфарміраваць за кошт вырабу прамысловасці. Савецкі Саюз такую магчымасць мае. Па большасці відаў прамысловай прадукцыі ўнутраныя цэны ў СССР ніжэй за сусветныя. Таму экспарт гэтых вырабаў і імпорт сельскагаспадарчых тавараў для СССР выгадны не толькі сацыяльна, але і эканамічна.

Тым не менш вырашаць харчовую праблему Савецкі Саюз мае намер не за кошт нарошчвання імпарту (хоць ён і пажаданы), а за кошт паскарэння тэмпаў развіцця аграрна-прамысловага сектара. Харчовая праграма СССР на перыяд да 1990 года намячае дасягненне наступных узроўняў спажывання асноўных прадуктаў харчавання (на душу насельніцтва ў год — кілаграмы):

Асноўныя прадукты харчавання	1980 год	1990 год
Мяса і мясапрадукты	58	70
Рыба і рыбапрадукты	17,6	19,0
Малака і малакопрадукты	314	330—340
Яйкі (штук)	239	260—266
Цукар	44,4	45,5
Алей	8,8	13,2
Гародніна і бахчавыя культуры	97	126—135
Фрукты і ягады	38	66—70

Такі ўзровень спажывання адпавядае навукова-абгрунтаванай структуры харчавання.

Для дасягнення пастаўленай мэты Харчовая праграма прадугледжвае ўзаемазвязанае, збалансаванае развіццё ўсяго аграрна-прамысловага комплексу. Дзякуючы рэзкаму павелічэнню аб'ём-прамысловага комплексу. Дзякуючы рэзкаму павелічэнню аб'ём-прамысловага комплексу. Дзякуючы рэзкаму павелічэнню аб'ём-прамысловага комплексу.

Разам з развіццём матэрыяльна-тэхнічнай базы аграрна-прамысловага комплексу прадугледжваюцца эфектыўныя меры па ўдасканаленню кіравання ім, паліпашэнню сацыяльна-бытавых умоў жыцця на вёсцы, развіццю знешнеэканамічных сувязей.

Альгімантас ЛЕБЯДЗІНСКАС,
кандыдат эканамічных навук.

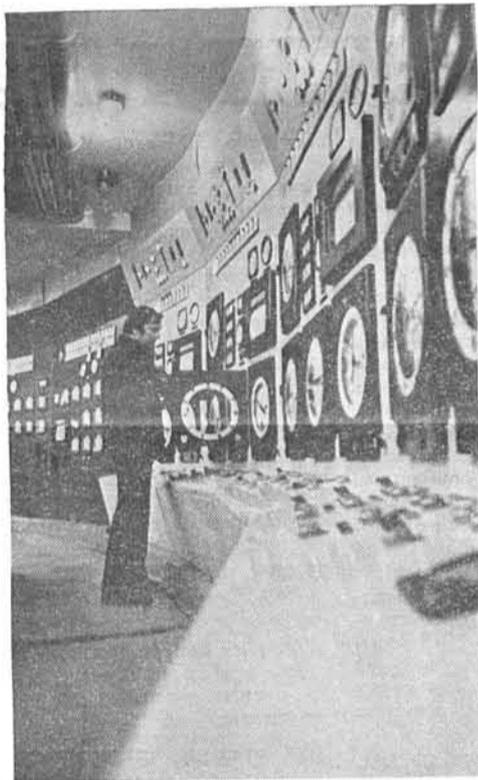
**1. ГОРАД
ДРУЖБЫ**

Горад вялікай нафтахіміі Наваполацк рыхтуецца адзначыць свой 25-гадовы юбілей. Ён вырас на трасе нафтаправода «Дружба». Сёння яго прадукцыя — бензін, газа, змазачныя масла, поліэтылен, нітрон, кармавыя дрожджы — вядома ва ўсім свеце. Толькі нафтаперапрацоўчы завод адпраўляе кожныя суткі ў розныя куткі Савецкага Саюза і краін СЭУ выштысячы цыстэрн з прадукцыяй больш за 60 назваў. На будаўніцтве Наваполацка і яго прамысловага комплексу ярка праявілася вялікае брацтва савецкіх народаў і іншых рэспублік. Прадстаўнікі больш чым 50 нацый і народнасцей Савецкага Саюза жывуць і працуюць у Наваполацку. Не толькі рабочымі рукамі

дапамагалі новабудоўлі саюзных рэспублік. Нафта-апаратура, грузападымальныя механізмы, помпы, кампрэсары, іншае абсталяванне і матэрыялы ішлі з Ташкента, Казані, Нальчыка, Саранска, Бугульмы — усяго з 300 адрасоў. У стварэнні нафтахімічнага комплексу ўдзельнічалі і спецыялісты з брацкіх краін сацыялі-

зму — ГДР і ПНР. **НА ЗДЫМКАХ:** пры ўездзе ў горад; пульт кіравання цэха палімерызацыі этылену аб'яднання «Палімір»; спецыяліст-тэхнолаг Пятэр ШТЭЙНЕР з ГДР і старшы машыніст Сяргей ІЗОТАУ працуюць на першай чарзе «Паркса» — новай устаноўкі на нафтаперапрацоўчым заводзе.

нісьмы зблізку

КОЛЬКІ КАШТУЕ АДПАЧЫНАК

Нядаўна дырэктар Магілёўскай швейнай фабрыкі імя Валадарскага Іван Цітоў вярнуўся з адпачынку, пабываўшы на лячэнні ў літоўскім санаторыі «Балтыя». Адначасова ў гэтым жа санаторыі праводзіў свой адпачынак і тэхнік-канструктар фабрыкі Іван Лісічкін. Пуцёўка яму, як удзельніку і інваліду Вялікай Айчыннай вайны, была выдзелена бясплатна.

Сёлета ў закарпацкім санаторыі «Нафталан» папраўляла сваё здароўе работніца фабрыкі Надзея Мудрагелова, у горадзе Бярэзіну на Азоўскім моры лячылася Кацярына Вайна, у Пяцігорску — Марыя Арэшкіна. Усяго ж у санаторыі за восем месяцаў гэтага года прафсаюзны камітэт фабрыкі выдаў каля 60 пуцёвак.

Каля ста работніц фабрыкі пабывалі ў дамах адпачынку, падарожнічалі па ўсесаюзных турыстычных маршрутах. Было выдана некалькі пуцёвак у сямейныя дамы адпачынку і ў санаторыі для падлеткаў. Як правіла, за такіх пуцёўкі (усе на 24 дні) рабочыя плацяць 30 працэнтаў іх кошту, а многім пуцёўкі выдаюцца бясплатна. Некалькі чалавек праводзі-

лі водпускі ў Фінляндыі, Балгарыі, Чэхаславакіі. Абыходзіцца такая пуцёўка рабочым, у залежнасці ад працягласці падарожжа, не даражэй за 150 рублёў, палову расходаў бярэ на сябе прафсаюзны камітэт.

Адпачываюць рабочыя і на турбазах Крыма, Каўказа, Прыбалтыкі. Кошт пуцёвак на іх каля 130 рублёў. Адпачываючыя на дамоўленасці плацяць не больш 30 працэнтаў іх кошту.

Адпачыць і падлячыцца можна таксама і без адрыву ад вытворчасці. Пэўную колькасць месц пастаянна выдзяляе аб'яднанне шаўковых тканін у сваім санаторыі-прафілакторыі «Крыніца». Тут, на ўскраіне горада, у лесе на крутым беразе Дняпра, у трохпавярховым корпусе, створана сучасная лячэбна-аздраўленчая ўстанова. Людзей кожны дзень палля работы дастаўляюць аўтобусам, раніцай прывозяць на прадпрыемства. І тут прафсаюз бярэ на сябе большую частку расходаў. Пуцёўка на 24 дні каштуе ўсяго 16—17 рублёў.

Фабрыка мае свой піянерскі лагер у Пячэрскім лясепарку побач з горадам на беразе штучнага возера. За

тры летнія змены тут адпачываюць больш за 700 дзяцей. Частка пуцёвак выдзяляецца і на іншыя прадпрыемствы, напрыклад, у тое ж аб'яднанне шаўковых тканін.

Арганізуюцца на прадпрыемстве і кароткія паездкі аўтобусам або на турпаездах выхаднага дня і г. д. Сёлета групы работніц ездзілі ў Мінск і Гомель, у падарожжы Вільнюс — Каўнас, Кіеў — Львоў...

Пра здароўе людзей прафсаюз клопаціцца і на вытворчасці. Ва ўсіх цэхах абсталяваны пакой гігіены жанчын, ёсць свой медыцынскі пункт. Штомесяц тым, каму патрэбна, выдаюцца спецыяльныя пуцёўкі (зноў-такі льготныя або бясплатныя) на дыетычнае харчаванне ў фабрычнай сталовай.

Магілёўская швейная фабрыка імя Валадарскага лічыцца адным з лепшых прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці ў Беларусі. Яе прадукцыя карыстаецца вялікім попытам не толькі ў нас у рэспубліцы, але і далёка за яе межамі, бо ў аснове гэтага поспеху — і добра наладжаны адпачынак усяго калектыву.

Мікалай НОЖНИКАЎ.

II. ГОРАД ДРУЖБЫ

З кожным годам пашырае свае межы, прыгажэ Наваполацк. Насельніцтва горада перавысіла 75 тысяч, а сярэдні ўзрост яго жыхароў не дасягнуў і 28 гадоў. Гарадскія ўлады пастаянна клапацяцца аб тым, каб жыццё новапалачан было насычаным і паўнакроўным. Тут ёсць дзевяць агульнаадукацыйных, музычная і мастацкая школы, тэхнікумы, інстытут. Кожны чацвёрты работнік прамысловасці горада мае вышэйшую або сярэднюю спецыяльную адукацыю. Да паслуг жыхароў — 43 бібліятэкі, 3 кінатэатры, Палац піянераў, 2 Палацы культуры, 30 дзіцячых садоў-яслей. Больш дзесяці тысяч гараджан з захапленнем займаюцца ў шматлікіх гуртках мастацкай самадзейнасці. Слава такіх народных калектываў, як дзіцячы ансамбль песні і танца «Камарыкі», цыркавы

калектыву «Юнацтва» і іншыя, даўно перакročыла межы рэспублікі. Натуральная цяга маладых да спорту. І ён тут у пашане. Тысячы аматараў збірае гарадскі стадыён «Атлант», вабіць блакітная

глядзь Палаца воднага спорту «Садко», дзе праводзяцца спаборніцтвы міжнароднага класа. Навапалачане любяць свой горад і робяць усё для таго, каб яго «заўтра» было яшчэ прыгажэйшым.

НА ЗДЫМКАХ: піянерскі ансамбль песні і танца Палаца культуры нафтавікоў «Камарыкі»; вучні Наваполацкай мастацкай школы на эцюдах.

Фота У. ВІТЧАНКІ.

ІДЭАЛАГІЧНАЯ БАРАЦЬБА ПАМІЖ КАПІТАЛІЗМАМ І САЦЫЯЛІЗМАМ

СТАНОВІЦА УСЁ БОЛЬШ ЖОРСТКАЙ

АРСЕНАЛ ХЛУСНІ І ПАКЛЁПУ

Наш час характарызуецца рэзкім абстрактным ідэалагічнай барацьбы паміж капіталізмам і сацыялізмам. Яна вядзецца за розум людзей у міжнародным маштабе, становіцца усё больш жорсткай. Як падкрэсліваецца ў Справаздачым дакладзе ЦК КПСС XXVI з'езду партыі, «для Захаду яна не зводзіцца да проціборства ідэй. Ён пускаяе ў ход цэлую сістэму сродкаў, разлічаных на падрыў сацыялістычнага свету, яго разрыхленне».

Імпэрыялісты і іх памагатрыя сістэматычна праводзяць варожыя кампаніі супраць сацыялістычных краін. Яны чарняць і скажанаюць усё, што адбываецца ў гэтых краінах. Для іх самае галоўнае — адварнуць людзей ад сацыялізму.

Падзеі апошняга часу яшчэ і яшчэ раз пацвярджаюць: нашы класавыя праціўнікі вучацца на сваіх паражэннях. Яны дзейнічаюць супраць краін сацыялізму усё больш вытанчана і каварна.

Варожая дзейнасць органаў заходняй прапаганды набывае шырокі размах, асабліва ў апошні час, калі па віне імпэрыялістычных колаў краін НАТО, і ў першую чаргу ЗША, значна ўскладнілася міжнароднае становішча, стварылася пагроза міру і разрадаці. Імкнучыся апраўдаць іх агрэсіўны, знешнепалітычны курс, сродкі масавай інфармацыі Захаду разгарнулі сапраўдную «псіхалагічную вайну» супраць СССР, іншых краін сацыялізму. Галоўная зброя імпэрыялістычнай прапаганды — антысавецкі і антыкамунізм — сёння ператвораны ў інструмент паскарэння гонкі ўзбраенняў, у сродак барацьбы не толькі супраць камуністаў, але і супраць усіх прагрэсіўных і міралюбівых сіл.

Для апрацоўкі сусветнай грамадскай думкі, арганізацыі ідэалагічных дыверсій супраць сацыялістычных краін імпэрыялістычная рэакцыя мае велізарны прапагандысцкі апарат.

ЗША, дзе антыкамунізм ужо даўно ўзведзен у ранг дзяржаўнай палітыкі.

Фактычна Вашынгтон сёння арганізуе і дырыжыруе ўсімі шумнымі антысавецкімі кампаніямі на Захадзе.

У саміх ЗША створан велізарны прапагандысцкі апарат, куды ўваходзяць газетна-часопісныя трэсты, сотні магутных радыёстанцый, каля 400 тэлевізійных цэнтраў, кнігавыдавецтвы, інфармацыйныя агенствы і цэлы шэраг іншых устаноў, якія займаюцца пытаннямі фарміравання грамадскай думкі. Арганізуючы і накіроўваючы цэнтрам знешнепалітычнай прапаганды ЗША з'яўляецца так званая Упраўленне па міжнародных сувязях (УМС), створанае ў красавіку 1978 года, замест скампраметаваўшага сябе ў многіх краінах свету Інфармацыйнага агенства (ЮСІА).

Асаблівае значэнне надаюць буржуазныя ідэалагі прапагандзе ў эфіры. Прычым галоўная стаўка робіцца на дыверсійныя радыёцэнтры і перадачы.

Напрыклад, толькі на Савецкі Саюз агульна аб'ём вяршання з капіталістычных краін сёння складае больш чым 250 гадзін у суткі. Перадачы вядуцца 40 замежнымі радыёстанцыямі на 22 мовах народаў нашай краіны. Галоўным рупарам імпэрыялістычнай прапаганды на замежныя краіны, і асабліва на сацыялістычныя, з'яўляецца буйнейшая радыёстанцыя «Голас Амерыкі» ў Вашынгтоне. 820 гадзін у тыдзень вядзе яна перадачы на 38 мовах, у тым ліку 170 гадзін на 8 мовах народаў СССР. Радыёстанцыя мае 115 радыёперадачыкаў, размешчаных як на тэрыторыі ЗША, так і за яе межамі. Акрамя СССР, радыёпрапаганда вядзецца на Венгрыю, Чэхаславакію, Польшчу, Балгарыю, краіны Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.

Ва ўрадавых колах Вашынгтона радыёстанцыя «Голас Амерыкі» расцэнчваецца як «найбольш каштоўны сродак» для вядзення палітычнай прапаганды ЗША, і адміністрацыя Рэйгана не шкадуе грошай на яе падрыўную дзейнасць. У мінулым годзе яе бюджэт склаў 101,6 мільёнаў долараў. На гэты год ён прадугледжан у суме 188 мільёнаў долараў.

«Голас Амерыкі» даўно заваяваў у свеце нядробную славу хлусліўца і падбуршчыка. Усе перадачы радыёстанцый складзены так, каб паказаць у лепшым выглядзе «амерыканскі лад жыцця», апраўдаць знешнюю палітыку імпэрыялі-

му і ўзвесці паклёп на грамадска-палітычны лад у краінах сацыялізму, ачарніць іх поспехі ў будаўніцтве новага жыцця.

Так, у сувязі з контррэвалюцыйнымі падзеямі ў Польшчы радыёстанцыя «Голас Амерыкі» разгарнула шырокую правакацыйна-падрыўную кампанію для «дэстабілізацыі» сацыялістычнага ладу ў ПНР.

Падтасоўваючы факты, радыёдыверсанты з «Голасу Амерыкі» выкарыстоўваюць іх як прычыну для антыкамуністычных выдумак, для прапаганды платформ антысацыялістычных сіл, распаўсюджваюць ілжывыя і правакацыйныя чуткі з тым, каб падтрымліваць унутраны крызіс у краіне.

Але як бы ні стараліся плеткары з «Голасу Амерыкі», усё іх разлікі загадзя асуджаны на правал.

У злоснай прапагандысцкай кампаніі супраць сацыялістычных краін асаблівае месца адводзіцца радыёстанцыям «Свабодная Еўропа» і «Свабода». Дзейнічаючы з тэрыторыі ФРГ (абедзве радыёстанцыі размешчаны ў г. Мюнхене), яны кругласутчна напаяюць эфір паклёпам, фальсіфікацыяй, заведамай хлуснёй, сфабрыкаванай на кухні ЦРУ ЗША, нахабна ўмешваюцца ва ўнутраныя справы іншых дзяржаў. Напрыклад, «Свабодная Еўропа» вядзе перадачы на 6 усходне-еўрапейскіх мовах 580 гадзін у тыдзень. Большая частка гэтых перадач прыпадае на Савецкі Саюз і іншыя краіны сацыялістычнай садружнасці. Гэтак жа, як і «Голас Амерыкі», «Свабодная Еўропа» і «Свабода», пачынаючы са жніўня 1980 года, вядуць актыўную падрыўную прапаганду супраць ПНР.

Абедзве радыёстанцыі даюць «парады і рэкамендацыі» антысацыялістычным элементам у Польшчы, выкарыстоўваюць перадачы кодам для каардынацыі дзеянняў контррэвалюцыйна-рэвалюцыйна, распальваюць у эфіры нянавісьць да СССР, да камуністычных і рабочых партый. Па прызначэнню заходнегерманскага часопіса «Шпігель», «праграмы гэтых радыёстанцый складаюцца з зацятымі антыкамуністамі». «Свабодная Еўропа» і «Свабода» ўтрымліваюцца на сродкі ЦРУ, хоць афіцыйна лічацца «неўрадавымі» радыёстанцыямі. Пачынаючы з 1973 года, іх дзейнасць прыкрываецца так званым «незалежным» саветам міжнароднага радыёвяшчання. На самай жа справе, паводле слоў таго ж часопіса «Шпігель», там працуюць радыёрэдактары ЦРУ, апантанія антыкамуністычнай злос-

цю». Яны цалкам кантралююць і накіроўваюць работу станцый. Урад ЗША шчодро фінансуе гэтыя два падрыўныя цэнтры. Калі ў мінулым годзе бюджэт радыёстанцый склаў 14,3 мільёнаў долараў, то сёлета адміністрацыя Рэйгана павялічыла яго яшчэ на 4 мільёны долараў.

Прагрэсіўная грамадскасць справядліва патрабуе ліквідаваць гэтыя «дзецішчы» «халоднай вайны». Іх дзейнасць несумяшчальная з Заключным актам агульнаеўрапейскай нарады ў Хельсінкі.

У дыверсійна-прапагандысцкай канцэрн міжнароднага імпэрыялізму ўваходзяць таксама і такія радыёстанцыі, як «Нямецкая хваля» («Дойчэ веле»), «Нямецкае радыё» («Дойчланд-функ»), якія з'яўляюцца фактычным рупарам рэакцыйных колаў ФРГ, брытанская радыёвяшчальная карпарацыя (Бі-бі-сі), якая актыўна абараняе палітыку кансерватараў, і радыёстанцыя «Голас Ізраіля», што прапаведуе сіянісцкую ідэю дваінога грамадзянства і заклікае ўсіх яўрэяў служыць інтарсам Ізраіля і міжнароднага сіянізму.

Такім чынам, у «псіхалагічную вайну» супраць СССР і іншых краін сацыялістычнай садружнасці, разгорнутую імпэрыялізмам, кінуты самыя магутныя сродкі масавай інфармацыі і велізарны прапагандысцкі апарат, што іх абслугоўвае. Дзейнасць ідэалагічных дыверсантаў становіцца, па сутнасці, узаконеным сродкам грубага ўмяшання ЗША і іх саюзнікаў у справы іншых дзяржаў.

Але дарэмныя намаганні імпэрыялістычнай рэакцыі зганьбіць ленынскую міралюбіваю палітыку КПСС і Савецкай дзяржавы! Міжнародныя пазіцыі СССР, які ідзе насустрач да свайго 60-годдзя, сёння трывалыя, як ніколі, яго аўтарытэт на міжнароднай арэне мацнее з году ў год. Мільёны людзей ва ўсіх кутках нашай планеты ўважліва бачаць, што Краіна Саветаў цвёрда трымае сяг міру, мірнага суіснавання, дружбы народаў. Народы з поўнай падставой глядзяць на сацыялістычную садружнасць краін як на апору міру і справядлівасці. Само жыццё абьярае паклёп, антыкамуністычныя міфы, якія распаўсюджваюцца буржуазнай прапагандай. Яно зноў і зноў выкрывае ў вачах усяго свету імпэрыялізм і пацвярджае вялікую справядлівасць сацыялізму.

М. АНДРЭУ.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

СЛОВЫ ЎДЗЯЧНАСЦІ

Дарагія сябры! Мы вельмі хочам праз вашу газету сардэчна падзякаваць усім людзям, з якімі давалося сустрэцца ў вашай краіне сёлета. Гэта паездка застанецца ў нашай памяці назаўсёды. Наша тургрупа прыехала ў Савецкі Саюз па запрашэнню Савецкага таварыства «Родина», таварыства «Украіна» і Беларускага таварыства «Радзіма» ў знамянальны для нашай краіны год — 60-годдзя ўтварэння СССР. Мы пабылі ў Маскве, у Ленінградзе з болей у сэрцы ўсклалі на Піскароўскіх могілках кветкі на брацкія магілы ленынградцаў, што загінулі ў час блакады. У Кіеве нам пашчасціла прыняць удзел у святкаванні 1500-годдзя гэтага старажытнага славянскага горада. Затым прапылі па Дняпры да Адэсы.

Канечным пунктам нашага падарожжа быў Мінск — сталіца Савецкай Беларусі. Прадстаўнікі таварыства «Радзіма» прынялі нас вельмі гасцінна, прама як родных братоў. Мы агледзелі горад і шчыра кажам, што Мінск прыгожы і мінчане па праву ганарацца ім. Проста не верыцца, што за такі кароткі тэрмін можна было адрадаціць з руін сталіцу і зрабіць яе такой прыгожай.

У Мінску мы былі сведкамі адной вельмі радаснай падзеі — сустрэчы нашага сябра Васіля Гарыяда з сястрой і пляменнікамі з вёскі Высокае Брэсцкай вобласці.

На жаль, усё мае канец. І наша падарожжа закончылася. Але мы ўсе бачылі і назаўсёды запомнім, як жыў савецкі народ, як ён змагаецца за мір. Мы ў Канадзе таксама змагаемся за мір, і наша самае вялікае жаданне, каб людзі назаўсёды забылі і дуць пра вайну. Працоўны народ планеты павінен ва ўвесь голас заявіць аб сваім жаданні жыць у міры і прымусяць тых, хто хоча вайны, адмовіцца ад гэтых злавесных намераў, якія пагражаюць знішчэннем усяго чалавецтва.

Ішчэ раз дзякуем за тое, што вы прынялі нас як братоў.

Лідзія і Тоні ГУСАКІ,
Марджы і Васіль
КУШНІРЫ.

Канада.

THE SECOND EDITION OF THE BOOK
„WHENCE THE THREAT TO PEACE“

Is NATO “Lagging Behind?”

If there is no «proof» of the Warsaw Treaty's superiority over NATO forces, they must be invented. NATO's headquarters have long been guided by this uncanny formula.

The second edition of the book «Whence the Threat to Peace» shows how the West manipulates figures. It is put out by the Military Publishing House of the USSR Ministry of Defence in six languages: Russian, English, French, German, Italian and Spanish.

The authors of the book, Soviet military specialists, carefully studied the pamphlet published in Brussels last spring, «NATO and the Warsaw Pact. Force Comparisons.» It was discovered that the pamphlet, whose style was defined in the preface by NATO Secretary-General J. Luns as «businesslike, objective, and unpretentious», did not, in fact, meet any of these criteria.

A few examples. The true number of weapons in each component of the US strategic triad is depreciated. The total number of strategic carriers is lowered by 315 units, the number of nuclear-powered submarines by 9 units, and the launchers of submarine-based ballistic missiles by 152 units. 164 aircraft are cut from the true number of strategic bombers, and nothing is said of the 65 American medium-range bombers intended for operations in Europe. In calculating NATO's naval strength, the number of nuclear-armed aircraft is given at nearly 50 per cent: instead of 900 vehicles (including those of the Air Marines) the figure 500 is given. Conventional armament strength

is distorted: NATO figures are suppressed, those of the Warsaw Treaty inflated.

The Pentagon needs to justify the continued arms race and secure a sharp increase in military appropriations. For this, versions of «unfavourable trends in the changing balance of strength», stressing might in the Soviet Union, are advanced across the ocean. The public in the West is intimidated with the alleged appearance of «windows of vulnerability» in the US strategic triad. Such propaganda methods have become standard for Washington.

On the basis of vast factual material, the book «Whence the Threat to Peace» shows that Washington wants to break strategic parity and achieve superiority over the USSR. It also tells about USA's intensive preparations for chemical warfare, which spells particular danger for inhabitants of Europe.

The book exposes at length the US military strategy as a strategy of aggression, gearing the nation's armed forces to conduct several wars with conventional, as well as nuclear, weapons.

Its second edition enlarges upon these problems in greater detail, reporting on a number of important Soviet peace initiatives that give new impetus to the development of the foreign policy situation. First, the Soviet Union has unilaterally discontinued further deployment of medium-range missiles in the European part of the country, and began their reduction in spring. Thereby a significant step was made to meet the West halfway, assisting the Soviet-American talks in Geneva on strategic arms and nuclear arms limitation in Europe.

Second, in July, the Soviet Union took an exceptionally important step, unilaterally pledging not to be the first to use nuclear weapons.

The book's authors took the resumption of the talks in Geneva into account and thereby included an analysis of the American side's stand.

Using a wealth of facts and figures, the book proves that there exists approximate parity of both sides in strategic weapons and in medium-range means in Europe. With the help of simple arithmetics, the reader will be able to see that there is no «lagging behind» of the USA in these fields.

Vladimir OSTROVSKY

Augmentation Of The Family Budget

I recently visited the village of Murava in the Republic's western area to collect material on the folklore and ethnographic group functioning out of the local community center. One day Nikolai Dobrodey, deputy chairman of the Kalinin Collective Farm, and myself were walking the streets of Murava. He proudly told me about the farm which has scored successes in agricultural production and about the life of collective farmers. As a matter of fact this was obvious at first glance: the villagers' attractive houses were nestled in the greenery of orchards, the small holdings were well tended and almost each homestead had a garage.

We called in at the home of Nikolai Kozlovsky, a large beautiful house. Paved paths run to the summer kitchen next to which stands a bath house. The vegetable garden is well taken care of, the trunks of the trees are whitewashed. The head of the house invited us into rooms filled with modern furniture, a TV set, a bridge, shelves crammed with books...

Nikolai told us about his family, «My eldest son Viktor and myself work as construction workers at the farm, wife Olga is an attendant at a boarding school. All of us take home over four thousand roubles a year. My younger son Vasily is a Grade 10 student.

«As you can see, we have a big homestead. Half of the plot is used for

growing potatoes, vegetables, beets, the other is occupied by an orchard. We also have a cow, a calf, two brood sows, pigs and chickens. So, let's calculate our annual income. The sale of milk, pigs, eggs, vegetables, fruit, etc. brings us in a profit of 5,620 roubles annually. Of this amount 620 goes for the purchase of fodder. Thus, our net profit is 5,000 roubles.»

I commented that the upkeep of such a homestead must take a lot of time.

«Well, it takes each family member some two hours a day,» answered Nikolai.

«As with a regular supervisor, he has assigned his household all the necessary chores,» Dobrodey explained with a grin.

«Now-a-days you can't do without planning, you know,» Nikolai smiled back.

When we left the Kozlovskys' home I asked Dobrodey whether all the villagers lived the same way.

«All of them who like to work,» replied the deputy chairman. I also visited other collective farmers and made sure that they were hard working people. Their tables were filled with meat, lard, smoked sausage, pickled cucumbers, mushrooms, jam and honey — all home-made.

«May peace and harmony reign in your homes,» I said to myself as I left the hospitable village in Brest Region, one of the many in Byelorussia.

Nikolai POLESSKY

MACHINES AND RAW MATERIALS AS WELL

In the attempts to represent the USSR as a supplier of raw materials only, Western journalists either display their ignorance or try to convince others in their fabrications.

In fact, the USSR is a big supplier of gas, oil, coal, ores and timber for the world market. Indeed, there were years in which fluctuations in oil prices brought in additional profits, when the revenues from its sale exceeded the growth of the physical volume of trade. However, does this give any reason to consider the USSR a supplier of raw materials only, and to believe that its foreign trade policy is based solely on the desire to increase the export of raw materials?

The prices of raw materials are more subject to fluctuations than those of other commodities. For instance, in 1978 the USSR received 479.9 million roubles from the sale of 17.3 million cu m of timber, in 1979 already 586.8 million roubles for a lesser quantity — 15.2 million cu m, and in 1980—614.8 million roubles for 13.9 million cu m. However, in 1981 the prices fell and the export of 14.3 million cu m of timber brought in only 531.8 million roubles. Thus, the USSR would hardly build its foreign trade policy on such a precarious foundation.

Let me also remind you that last year the prices of raw materials fell. And yet in 1980 and in 1981 and in the first half of 1982, Soviet trade registered an increase. And whereas the USSR's export trade increased by 15-20 per cent, the share of fuel and electric energy in overall exports grew at a considerably slower pace, and that of timber, concentrates, ores and metals even declined.

It is natural that the USSR, possessing considerable reserves of various raw materials, will continue to

export these goods on the world market, the more so as the demand for them is growing in the CMEA countries, the West European countries and Japan, which have insufficient natural resources of their own. Moreover, in this context, the creation in the USSR of energy-intensive enterprises (including some on a compensation basis) for the processing of raw materials, such as, for example, aluminium, pulp-and-paper plants, whose output is also exported, is fully understandable.

In addition to the above, it must not be forgotten that the USSR is industrial giant No. 2, producing one-fifth of our planet's entire industrial output, and is capable, as experience has shown, of creating any necessary technology. It is significant that even in last year's complicated conditions, when the USA folded up trade with the USSR and pressured its allies to follow suit, the export of Soviet machines, equipment and transport facilities to developed Western countries increased by nearly 20 per cent. Soviet electronic components, integrated circuits and electrovacuum instruments are sold to firms in France, Britain and the FRG. Even such a giant of the electronic industry as General Electric (USA) annually buys 150 million resistors from the USSR for the production of its machines.

A stake in the development of new forms of trade, the switching of trade relations to a long-term contractual basis, and an active involvement in the international division of labour — such is the foundation of the Soviet Union's foreign trade policy, enabling it to increase its trade volume in a balanced way and mitigate the aftermath of the imposition of discriminatory measures in international trade.

Vladimir MYTAREV

The native land.

Photo by V. CHUMAKOV

ENTHUSIASTIC LABOUR

Communist subbotnik (unpaid voluntary work freely given to the State on days off or overtime) have become a review of the reserves, which labour collectives of the enterprises, construction sites, collective and state farms, organizations and institutions aim at fulfilling the targets of the Five-Year Plan period. Millions of roubles earned by the working people of Byelorussia at holidays of communist labour, were included into the funds of the last Five-Year Plan period. These funds have been directed for the construction of kinder-gardens and nurseries with accommodations for 4100 children, the Republic's maternity and child catering centre for 230 beds, a women's consultation centre for 250 visits per shift in Minsk and obstetrical and gynaecological section of the maternity home in Brest.

With communist subbotniks V. I. Lenin linked the solution of important problems of the construction of a new society, such as formation of a man-

master of his country, a creator, education in the spirit of conscientious discipline, involvement into creative work of all sound forces of the country, introduction of the bases of communist labour into everyday practice. The whole history of the «red subbotniks» convincingly testifies to their humane and lofty purposes. The revenues received from them are directed to satisfy the interests of the society, to solve big social problems.

More than 5500000 citizens of the Byelorussian SSR took part in the Leninist communist subbotnik — an important stage in the socialist emulation in honour of the 60th anniversary of the Union of Soviet Socialist Republics. Over six million roubles have been transferred to the funds of the Eleventh Five-Year Plan period. With due regard to the wishes of the working people it was decided to direct the revenues earned at the subbotnik for a further improvement of maternity and childhood as well as of medical care for war and labour veterans.

ПРАДСТАЎЛЯЕМ ПАЭТА

ЗВЕДАЦЬ ДА РЭШТЫ СЯБЕ

Паэзія — гэта адлюстраванне стану душы, паэтычны адбітак. За радкамі заўсёды паўтае іх аўтар. Творы — люстэрка людской сутнасці, яны як нельга выразна асвятляюць усе ўточкі, таямніцы душы аўтара, выяўляюць яе дыялектычны шлях — шлях да сябе. Бо ўсякае самаразвіццё — гэта паглыбленне ў сябе, грунтоўнае спазнанне сваёй сутнасці, а значыцца — і сваіх вытокаў.

Вытокі ва ўсіх людзей, да якіх пакаленняў і народаў яны ні належалі б, аднолькавыя. Нацыянальная ж адметнасць — толькі іхнія вопыткі. Мы сэрцамі — усе браты, нам сэрцы падзены прыродай. А душы? Мы стварылі іх, яму і розны змест іх поўніць.

Вышэй прыведзеныя словы моўлены мною не выпадкова — не для прыгожага слоўца. Яны арганічна адпавядаюць тэме сённяшняга разказа пра цікавага беларускага паэта Алеся Разанаву. Яго паэзія, адчувальна адметная і вольнаасаблівая ў агульным паэтычным беларускім патоку, гэта менавіта і ёсць прагнае імкненне, спроба зведаць да рэшты душы і абрацца да першасутнасці. У гэтым яе інтэрнацыянальнасць. Але ў той самы час яна і глыбока нацыянальная, патрыятычная, як і сам творца — шчыры беларус, апантана ўлюбёны ў матчыну зямлю, у свой люд, яго культуру і мову.

Пра паэзію Алеся Разанаву шмат пішуць, спрачаюцца, выказваюць розныя — часам зусім супрацьлеглыя — пункты гледжання: адны ўхваляюць яе, іншыя, наадварот, адмаўляюць. Але ўсе пагаджаюцца на адным: паэзія А. Разанавы наватарская, арыгінальная, нетрадыцыйная. Вось і жніўніскі нумар часопіса «Маладосць» надрукаваў дзве думкі пра яе — Святланы Марчанка і Анатоля Сідарэвіча. Прапаную вытрымку з першай: «Паэтыка яе маецца на ўвазе апошняя кніга паэта «Шлях-360» вельмі рухомая. Вібрыруе на стыку формаў. Адкрыта грэбуе жанравымі межамі. Сінтаксічнымі ўмоўнасцямі. Апаздальна-храналагічнымі сувязямі. Смела ўводзіць чытача ў «лабірынт счэпленняў» (Л. Талстой), якія ўтвараюцца не думкай, а вобразна-асацыятыўным мысленнем у дзеянні. Нагадваючы нам пра сутнасць мастацтва. Пра яго высокую місію і справядлівую сімвалічнасць...»

Новая кніга Алеся Разанавы адрасавана чытачу, які хоча думаць і разважаць».

Трохі іншы погляд на паэзію А. Разанаву ў А. Сідарэвіча. Ён піша: «Паэмы, змешчаныя ў Двюх кнігах (гаворка ідзе пра «Каардынаты быцця» і «Шлях-360»), патрабуюць не толькі неаднаразовага чытання. Яно не дапамагае, як напрыклад, пры «ўжыванні» ў свет твораў У. Фолкнера. Паэмы патрабуюць падчас грунтоўнай гуманітарнай (прынамсі гісторыка-філасофскай) падрыхтоўкі. Але ж перад намі, як ніяк, паэмы, а не філасофскі трактат!»

Хто з крытыкаў больш мае рацыю, мяркуючы, вызначыць час, як вызначыць ён і будучы лёс паэзіі Алеся Разанавы.

Каб як мага шырэй прадставіць вам, шануючыя чытачы, паэту, я прывяду выказванні яе самога пра паэзію ўвогуле і сваю ў прыватнасці. Пра тое, адкуль у яго гэтая адметнасць, непадобнасць да іншых (хоць гэта перш за ўсё тлумачыцца своеасаблівасцю прыродай аддзенага таленту):

— У сваіх творах я не імкнуўся прытрымлівацца агульнапрынятай у паэзіі традыцыі, а намагаўся, каб яны былі арганічныя маёй прыродзе, каб у іх гучаў я — унутраны (глыбінны) чалавек. Як нарадзіліся яны? Творы — вынік майго пошуку шляху да сябе. Часта змест іх падказвалі і цікавыя ўяўныя дыялогі з упадабанымі паэтамі, філосафамі, рэлігійнымі

мі дзеячамі... Я «слухаў» іх, асэнсоўваў моўленае імі, часам адмаўляючы, часам прырачачы. Такія дыялогі, зразумела, давалі вынік, які потым увасабляўся ў творах. Змест маіх будучых твораў вымушаў на пошук новых, адпаведных яму форм. Так, дарэчы, узніклі і квантэмы.

Сутнасць квантэмы расшыфруе А. Сідарэвіч у сваім выступленні: «квантэмы — ад кванта. У пачатку XX стагоддзя было ўстаноўлена, што ўсе целы імкнуцца да эканоміі энергіі і выпраменьваюць яе порцыямі (квантамі). Значыць, квантэма — гэта паэтычны твор, праз які выпраменьваецца пэўная порцыя энергіі альбо, інакш кажучы, пэўная порцыя эмоцый ці то думак аўтара. Мала таго, у адным такім творы бывае тры порцыі думак, самых розных. Вобразнасць тут умоўна-асацыятыўная».

Паэзію А. Разанаву грэба чытаць вельмі ўдумліва і ўважліва. І абавязкова з жаданнем спасцігнуць яе. А заадно і спазнаць Разанаву — аўтара, чалавека, грамадзяніна.

Між іншым, пра грамадзянскі пафас яго твораў. Тут я зноў працітую С. Марчанка: «У век тэхнічнай цывілізацыі маральнасць чалавека апынулася пад пагрозай. Разанаву шукае свой паэтычны сродак супраць эрозіі. Не глебы. Асобы. Шукае, успрымаючы рэчаіснасць не ў пэўных казалках часу, а ў маштабах эпох. Мыслячы не ў катэгорыях быту, а быцця». І яшчэ раз варта сказаць пра інтэрнацыянальнае ў паэзіі Разанавы. На яго думку, інтэрнацыяналізм — гэта, маўляў, адзінства, агульнасць глыбінных каранёў усіх народаў зямлі. Нацыянальнае ж — гэта рост, праява інтэрнацыянальнага (адзінай з'явы, сутнасці, якая мае назву — чалавецтва). Адсюль паэт імкнецца ў сваёй паэзіі не да спалучэння вонкавых праў — форм, а да паглыблення ў іх сутнасць, вытокі. Вось ад чаго ў яго творах так шмат блізкага, сугучнага і для беларуса, і для літоўца, і для балгара, і для рускага...

Тут я хачу выказаць і сваю думку пра паэзію А. Разанавы. Пачну з назвы зборніка «Шлях-360». Спачатку яна здавалася мне трохі парадаксальнай. Пазней, чытаючы пра Калачакру (будыйскі філасофскі сімвал — кола часу), асацыятыўна згадаў назву кнігі. Дык аказваецца, паміж адным і другім ёсць агульнае: у паэзіі Разанавы многае пераклікаецца са старажытнай мудрасцю. Цяпер, узбагачаны новымі ведамі, я па-іншаму зірнуў на паэзію Разанавы, многае з раней незразумелага раптам прасвятлілася.

Ну а тое, што сын народа, які геаграфічна і гістарычна вельмі далёкі ад цывілізацыі Усходу, у сваёй творчасці дасягнуў пэўнага дыялогу з мудрымі прашчурамі, сведчыць не толькі пра дальнабачнасць творцы, спасціжэнне ім ісціны, але і пра тое, што карані нашага беларускага дрэва выходзяць з агульназямных глыбін.

І на заканчэнне гаворкі пра паэту я хачу паведаміць вам, паважаныя суайчыннікі, некаторыя біяграфічныя даведкі. А. Разанаву нарадзіўся 5 снежня 1947 года ў вёсцы Сялец Бярэзавскага раёна. Вучыўся ў БДУ імя У. І. Леніна і Брэсцкім педінстытуце. Зараз працуе рэдактарам у выдавецтве «Мастацкая літаратура». Ён аўтар чатырох паэтычных зборнікаў, літаратурна-філасофскіх нататак. Перакладае з замежных моў на беларускую.

Ну, а для таго, каб у вас склалася больш поўнае ўяўленне пра паэзію Алеся Разанавы, вашай увазе прапануецца некалькі яго твораў.

Мікола ШЭЛЯГОВІЧ.

Алесь РАЗАНАУ

КВАНТЭМЫ

хлеб назусім
аднойчы
дасца
зброя
без вобразу нябыт
прыўзімім лёзы рунь

звер між людзей
ён тойца
смак веры
небяспечны

прышчэпленая памяць
зноў цвіце
старая дзічка
ломкія маланкі

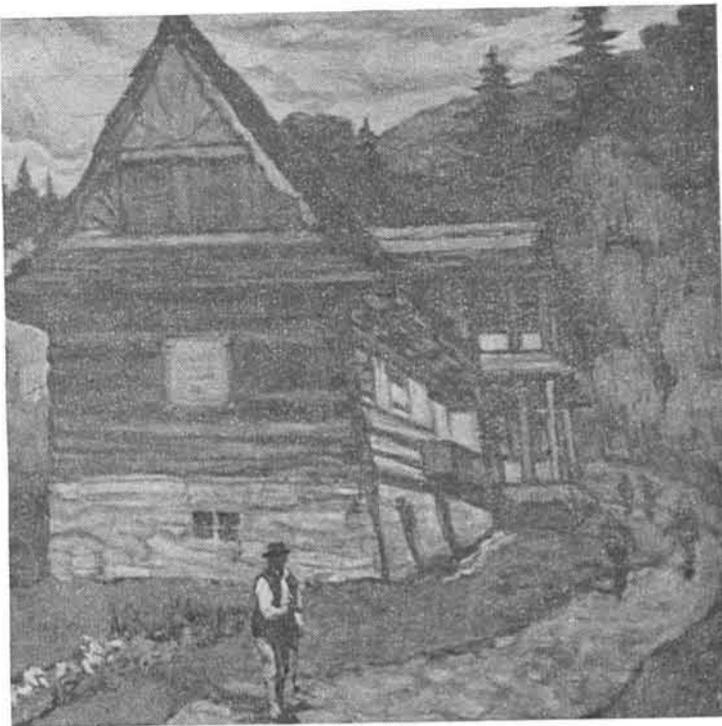
надзея навывост
парожні поўдзень
распростваецца
жоўты
дзьмухавец

ПАПЯРЭДЖАННЕ

Урываек з паэмы

Час абарваны...
Сню нябыт...
Абраваныя пагляды:
нібы спывае ў плыні плыт —
срабрыста свеціцца спагада.
І ззяе захад залаты,
І сны расплаўленыя
паляць...
Расперазаныя плыты —
спывае спадчына і памяць.
І праступае праз зеніт
крыж зорны ў зорным карагодзе...
А мне і долі —
сню нябыт —
крыж Богшы Лазара ўзыходзе.
Рукою творцы і суддзі
да судных дзён,
каб, быццам раны,
смыслелі словы —
не ўкрадзі
і не аддай! — занатавана.
І славу — прэч,
і ўцеху — прэч...
У змрочнай пільнасці астралу

цябе дзялілі зман і меч,
а папярэджанне вяртала.
У камянях хаваўся след:
і пераймалі футаралы,
і зацінаўся бранзалет...
А папярэджанне вяртала.
Няўжо няма куды вярнуцца!!
І толькі цягнецца няўцерп
час абарваны... —
звёны рвуцца.
Былы і новы парадні,
злучы ў адзіную сцяжыну!
Якая скруха дзень пры дні
цябе праводзіць на чужыну.
Якая бездань — не змагчы,
не памагчы,
не ўзяць з папону...
Не лес выносны — а карчы...
Што прызначалася для плёну!
Што лёс паклаў!
А з мітульгі —
у перападах не прыстала —
прадвесце славы і тургі
глядзіць маўклівая Прадслава.
І той жа зор, і той жа твар...
Я сню нябыт.
Якое ранне
адзначыў зорны каляндар!
Гняцце няпамяці цяжар.
Праменне свеціцца вяртанне.

КВЕТКІ ДЛЯ МАСТАЧКІ

Ёсць мастакі, з творчасцю якіх заўсёды чакаеш сустрэчы з нецярплівасцю: будзе радасць, штуршок да нейкай думкі, новы погляд на старыя і, здавалася б, звычайныя рэчы і з'явы. Да такіх мастакоў належыць Ядвіга Раздзялоўская. Яе справаздачная выстаўка, прысвечаная 45-годдзю творчай дзейнасці, працавала нядаўна ў залах мінскага Палаца мастацтва.

У гэтай юбілейнай для мастачкі экспазіцыі прадстаўлена вялікая колькасць работ, лепшае са зробленага. Але ўражае не колькасць, а незвычайная чысціня фарбаў, яснасць думкі, шчырасць паучуцця мастачкі.

Прыемна зноў убачыць нацюрморты Я. Раздзялоўскай, акунуцца ў разнастайнасць звонкіх пейзажаў, па-разважаць ля партрэтаў сучаснікаў, пастаяць ля спакойна-засяроджаных карцін...

У лепшых творах Ядвігі Раздзялоўскай упэўненасць і сіла — у кожным руху яе пэндзля. І ў гэтай упэўненасці жыццёвае радасць і аптымізм, радасць творцы.

У старажытным польскім гарадку Замосце прайшлі дзіцячыя і юнацкія гады Ядвігі Іосіфаўны. Прафесійную адукацыю яна атрымала ў Варшаве, дзе скончыла мастацкую школу. Там жа ў 1938 годзе адбыўся яе дэбют.

Вайна прывяла маладую мастачку ў Беларусь, якая стала ёй другой Радзімай. І вось ужо больш за 40 гадоў жыве і працуе Ядвіга Раздзялоўская ў Маладзечна. Адсюль яна адпраўляецца ў вандрожкі па рэспубліцы, у дагестанскі аул Кубачы, да берагоў Азоўскага і Чорнага мораў або да невялікага падмаскоўнага возера Сенеж.

Ядвігу Раздзялоўскую не назавеш прыхільнікам якой-небудзь адной тэмы. Мы можам убачыць на яе палотнах

і памятных месцы, звязаныя са знаходжаннем У. І. Леніна ў Белым Дунайцы, Вязынку — 1 дом у Кліну, дзе стварыў музыку П. Чайкоўскі.

Яе чароўны пэндзаль адлюстравыў краявіды роднай Беларусі, каларытныя куткі Каўказа і Крыма, вобразы сучаснікаў: калгасніцы, дырыжора Казінца, партызанкі Яблакавай, балерыны, мастака Шахназарава. Ёй цікавыя людзі з рознымі лёсамі.

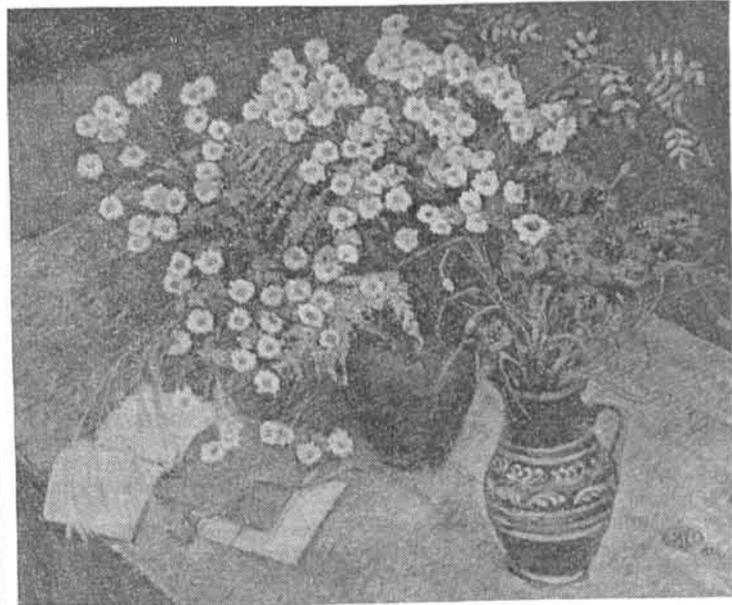
Палотны «На дачы», «Раніца», «Перад экзаменам», «Восень», «Рабінка» цікавыя не складанасцю кампазіцыйнага вырашэння або каларытнай вытанчанасцю. Яны прыцягваюць гледача сваім настроем, хвалююць мелодыйнай пясчотна-лірычных, афарбаваных рамантыкай паўтанноў. Іншы раз у творчасці мастачкі з'яўляюцца драматычна складаныя і энергічныя акорды, аплываючыя сілу і магутнасць чалавечага духу.

Майстар нацюрморта Ядвіга Раздзялоўская пастаянна імкнецца расшырыць магчымасці гэтага нескладанага на першы погляд жанру выяўленчага мастацтва. Прадметы «нежывой» прыроды на яе палотнах напоўнены жыццём і пераносяць у свет адухоўлены, свет гармоніі, чысціні.

Пільная ўвага мастачкі да форм прыроды, мяккая асацыятыўнасць, вытанчаная, сакравіты, гарманічны каларыт — характэрныя рысы яе творчасці. Ёсць і яшчэ адна асаблівасць, якая нясе ў сабе таямніцу, прыцягальнасць і сілу: з узростам маладзее яе пэндзаль, становяцца больш энергічнымі рытмы яе палотнаў, яркімі і свежымі іх фарбы.

Л. САЛАВЕЙ.

НА ЗДЫМКАХ: работы Я. РАЗДЗЯЛОўСКАЯ — «Дом-музей У. І. Леніна ў Белым Дунайцы [ПНР]»; «Родныя кветкі».

РАДЫ МЫ ЎБАЧЫЦЬ ВАС У РОДНАЙ ХАЦЕ

Добры дзень усім вам,
Дарагія госці!
Дзякуем, што к нам вы
Завіталі ў госці.

Рады мы ўбачыць
Вас у роднай хаце,
Нашым караваем
Вас пачаставаці!

...Шуміць, віруе, пераліваецца шматгалосем звонкіх песень «Беларускі кірмаш» у Жыткавічах. І толькі словы прывітання разносяцца над гулкім натоўпам. А гасцей многа... З Літвы, РСФСР, Украіны і Прыпяцкага краю. Радасна бачыць, што жыве добрая традыцыя нашага народа, калі пасля

ўборкі ўраджаю збіраюцца хлеббаробы на восеньскі кірмаш, каб прадаць лішкі гародніны і фруктаў, купіць неабходныя рэчы, паглядзець выступленні артыстаў, сустрэцца з сябрамі. З раницы ў Жыткавічы сталі прыбываць аўтобусы з людзьмі, машыны, грузаныя бульбай і капустай, яблыкамі і гарбузамі, жывёлай.

І вось свята пачалося. На Цэнтральнай плошчы віншавалі лепшых працаўнікоў раёна. А потым на стадыёне выступілі спартсмены. Усеагульную ўвагу прыцягнулі старадаўнія народныя атракцыёны, якія працавалі

ў парку. Беларускія мелодыі змяняліся літоўскімі, вясёлыя рускія частушкі чаргаваліся з задзішчымі ўкраінскімі мелодыямі. Спаворнічалі дудары і цымбалісты, гітарысты і гарманісты. Дэманстравалі сваё майстэрства ганчары і бондары. Повары і кандытары запрашалі пачаставацца рускімі, беларускімі, украінскімі і малдаўскімі нацыянальнымі стравамі. Многа вясёлыя выклікаў атракцыён «Тураўская рыбалка». Не сціхалі смех і жарты ў «Гандлёвай латарэі»: усіх чакаў тут выйгрыш — туркі качан капусты або залацісты гарбуз, бойкая курыца або

сакавітыя яблык. А каму больш пашанцавала — той павёў дамоў упартую авечку ці цяля, а ў некага папскаваў у мяху невялікі ружовы парсучок. Да позняга вечара не сціхаў кірмаш — свята ўраджаю, свята брацтва і дружбы.

Я. КАЗЮЛЯ.
НА ЗДЫМКАХ: кірмаш — свята песні; кадушка ў гаспадарцы — рэч патрэбная; гаршчок для кветак, збан для малака, кубак для піцця...; адзін з галоўных выйгрышаў «Гандлёвай латарэі» — у Сяргея ШУЛЯКОўСКАГА з Жыткавіч; ідзе бойкі гандаль дарамі зямлі. Фота аўтара.

КАЖУЦЬ, некалі ў гэтых мясцінах спыніўся ледавік, і ўтварылася сістэма з тысяч вялікіх і малых азёр. Раскіданыя сям-там між маляўнічых узгоркаў, яны ўпрыгожылі сабою тэрыторыю паўночнай Беларусі, прынеслі ёй назву Паазер'я.

Сёння з тых часоў застаўся толькі адзін жывы сведка. Гэта рыбка ледавіковага часу сьняток, якая жыве ў азёрах на Глыбоччыне. Праўда, шмат цікавага пра гісторыю гэтых мясцін апавядаюць нам і самі азёры. Напрыклад, чаму гарадок называецца Глыбок? Відаць, таму, што ў ім аж два глыбокія азёры — Кагальнае і Вялікае. Дарэчы, самае глыбокае беларускае возера знаходзіцца таксама на Глыбоччыне. Называецца яно, як гэта ні дзіўна, Доўгім. Бо стужкаю, шырынёю 300—350 метраў працягнулася аж на 7 кіламетраў. Максімальная глыбіня яго — 50 метраў.

Цікавыя звесткі даўніны даносяць да нас і курганы, якія на тэрыторыі Глыбоччыны выяўлены і ўзяты на ўлік 44. Гэта помнікі жалезнага веку.

А вось пра час заснавання самога Глыбокага мы, на жаль, не ведаем. Упершыню яно згадваецца ў документах у 1514 годзе. Тады віленскі ваявода Мікола Радзівіл судзіўся з мясцовым магнатам Юрасём Зяновічам за валоданне Глыбок. Да Зяновіча мястэчка

належала магнату Корсаку, які ў 1628 годзе фундаваў глыбоцкі фарны касцёл, а праз адзінаццаць год — яшчэ адзін касцёл і кляштар.

Паводле ўмовы фундатара, кармеліты, якім былі аддадзены кляштар і касцёл, адчынілі

зборы былі перададзены ў віленскі музей. Шмат экспанатаў падчас гэтых падзей згубілася. Касцёл быў перароблены ў праваслаўную царкву, якая ў ім знаходзіцца і сёння.

Пачатак дваццатага стагоддзя на Беларусі адзначаны ся-

ГЛЫБОКАЕ

Наш суайчыннік Томаш КІРЫЛАЎ, які жыве ў Польскай Народнай Рэспубліцы, просіць расказаць пра Глыбоцкі край, ураджэнцам якога ён з'яўляецца.

тут пачатковую школу, «шляхецкі канвікт» (пансіён на 12 бедных вучняў), бібліятэку з трох тысяч кніг, фізічны кабінет, аптэку і шпіталь — пачаткі месцавага цывілізацыі і культуры.

У 1735 годзе кармеліцкі касцёл перабудоўваецца і становіцца першым на Беларусі будынкам у стылі «віленскага барока».

11 ліпеня 1812 года ў кляштары спыніўся імператар Напалеон. Яго обер-штальмайстар А. Каленкур пісаў пазней пра «пекны кляштар у вельмі ўрадлівым раёне».

Пасля паўстання 1863—1864 гадоў царскі ўрад закрыў глыбоцкі кармеліцкі кляштар. Бібліятэка і багатыя архіўныя

лянскімі хваляваннямі і паўстаннямі — водгукам на першую рускую рэвалюцыю. Буйнейшае з такіх паўстанняў на Глыбоччыне адбылося ў 1905 годзе ў вёсцы Хоцькі.

У той самы час пачала актыўна развівацца нацыянальная культура беларускага народа. І тут Глыбокае не стаяла па-за агульным рухам. У мястэчку з першымі спектаклямі гастралюваў пачынальнік беларускага тэатра Ігнат Буйніцкі.

Да 1939 года заходнія вобласці Беларусі знаходзіліся пад уладай буржуазнай Польшчы. Але ж народ працягваў змагацца. Рэакцыйны «Кур'ер Віленскі» ў 1926 годзе паведамляў, што «18 лютага ў мястэчку Глыбокае, у зале кінатэатра, выступаў па-

сол Мятла, адзін з кіраўнікоў «Беларускай сялянска-рабочай грамады». А праз сем гадоў за рэвалюцыйную дзейнасць агентамі дэфензівы ў Глыбок быў арыштаваны Максім Танк...

Прыгнёт пілсудчыкаў з невялікім разрывам змяніла фашысцкая навала. Гітлераўцы пакінулі па сабе крывавае памятку. У Берэзвецкім лагеры смерці, які знаходзіўся недалёка ад Глыбокага, яны знішчылі 27 тысяч ваеннапалонных.

Сённяшняе Глыбокае — цэнтр буйнога прамысловага раёна, прадукцыя якога, акрамя Савецкага Саюза, ідзе ў Бельгію, Італію, Йемен, Гвінею і іншыя краіны свету. У 1947 годзе 9 дробных прадпрыемстваў горада выпускалі прамысловай прадукцыі на 220 тысяч рублёў, а сёння яе вырабляецца на 106 мільёнаў рублёў. Тут працуюць малочна-кансервавы камбінат, мясакамбінат, камбикормавы і іншыя заводы. Узводзіцца буйнейшы элеватар, які каштуе 5 мільёнаў рублёў. У горадзе 3 школы, сельскае прафесійна-тэхнічнае вучылішча, Дом культуры, камбінат бытавога абслугоўвання...

Словам, горад жыве, працуе, будзеца сярод маляўнічых узгоркаў і азёр Глыбоччыны, у беларускім Паазер'і, дзе некалі, Кажуць, спыніўся халодны ледавік.

С. ДУБАВЕЦ.

ЛІСА

НА СВАІНФЕРМЕ

Прыжылася яна тут змай. Спачатку яе прысутнасць заставалася незаўважанай. Але са з'яўленнем на свет пяці лісянят работнікі фермы ўсё часцей сталі бачыць вясёлае сямейства на тэрыторыі свінафермы. Пры набліжэнні людзей ліса з малымі жвава хавалася ў выкапанай пары пад падлогай.

Найбольш цікаўныя, што спрабавалі зазірнуць у пару, атрымлівалі ў твар зямлю — ліса закапвалася глыбей. Аднак свежамарожаная рыба, якой частавалі рыжае сямейства, нязменна, хоць і з вялікай асцярожнасцю, прымалася. Праз некаторы час работнікі фермы выправдзілі сямейства ў лес.

ГНЯЗДО

ПАД КАПОТАМ

ТРАКТАРА

Неяк, глянуўшы пад капот свайго МТЗ-50, трактарыст саўгаса «Навінка» Талачынскага раёна Уладзімір Баразна вачам сваім не паверыў. Лія маслянага радыятара ў гняздзечку сядзела невялікая птушачка.

«Пліска, — пазнаў Уладзімір. — Вось дык дзівосці!» Трактарыст думаў, што незвычайны навісёл доўга не вытрымае рэзкага трэску пускатца. Але пліска ўпарта трымалася свайго гнязда пад капотам трактара, выседжвала птушанят.

Калі Уладзімір спыняе сталёвага каня, пліска вылятае, каб здабыць сабе ежу. Але варта трактарысту адкрыць дзверцы кабіны і сесці за руль, як птушка займае сваё месца ў гняздзе.

Гумар

У кабінеце дырэктара школы зазваніў тэлефон:

— Вы ведаеце, мой сын сёння не можа прыйсці ў школу.

— А хто гэта гаворыць?

— Гэта гаворыць мой бацька.

Сын дрэнна вучыцца і настаянна паўтарае дома, што настаўнік прыдзіраецца да яго. Нарэшце бацька з сынам накіроўваецца ў школу і пытаецца ў настаўніка:

— Чаму вы прыдзіраецеся да майго сына?

— Прыдзіраюся? Ен жа нічога не ведае. Вось паглядзіце: колькі будзе тройчы сям?

— Бачыш, тата? Ен зноў пачынае!

— Пахваліся, сыноч, сваімі поспехамі: пакажы дзённік.

— Ты ведаеш, тата, я яго аддаў Пятру. Ен хоча напалохаць сваіх бацькоў.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК-ГСП, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 44.
ТЭЛЕФОНЫ: 33-01-97,
33-02-80; 33-03-15, 33-16-56,
33-07-82.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.

Зак. 1884